

การสืบค้นข้อมูลสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตอนที่ 3 (เทคนิคในการค้นหาข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต)

ฉบับที่ผ่านมาผู้เขียนได้ให้เทคนิคในการค้นหาข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไว้ 4 ขั้นตอน ทั้งท้ายเอาไว้ฉบับที่แล้วว่า ฉบับนี้จะมาบอกต่ออีก 5 ขั้นตอน ก่อนที่จะเริ่มลงในรายละเอียดในขั้นต่อไปผู้เขียนคงต้องขออนุญาตทบทวนสักหน่อยเพื่อกันลืมนะคะ

เทคนิคในการค้นหาข้อมูล

เทคนิคในการค้นหาข้อมูลที่ได้กล่าวไปแล้วประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดเป้าหมาย เริ่มต้นจากการตั้งคำถามโดยจะต้องไม่กว้างเกินไปและต้องตรงกับสิ่งที่ต้องการมากที่สุด หากคำถามที่คุณตั้งนั้นกว้างเกินไป คุณจะต้องแบ่งให้เป็นประเด็นย่อยแคบลงจากนั้นนำไปเรียงลำดับตามความสำคัญแล้วตั้งเป็นคำถามหลาย ๆ ข้อ

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดคำสำคัญ ถือได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด เพราะจะเป็นการกลั่นกรองหาคำสำคัญจากประโยคคำถาม โดยมีแนวทางในการวิเคราะห์เพื่อหาคำสำคัญดังนี้

1. Broad Subject อะไรคือคำที่รวมประเด็นที่ใหญ่ที่สุด ซึ่งก็คือเรื่องที่เราต้องการทราบ
2. Unique Words มีคำเฉพาะ ชื่อเรียกที่เป็นเอกลักษณ์ คำย่อ ในประเด็นนั้นหรือไม่
3. Phrases มีคำกลุ่มใดที่ต้องเรียงลำดับเป็นวลีที่มีความหมายเฉพาะตัวหรือไม่
4. Required หมายถึง คำอื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในประโยคคำถามแต่คุณคาดว่าจะต้องปรากฏในเอกสารที่คุณหาอย่างแน่นอน
5. Prohibited หมายถึง คำที่ไม่ต้องการให้ปรากฏในเอกสารทั้งนี้อาจเป็นเพราะทราบหรือมีข้อมูลเรื่องนั้นอยู่แล้วหรือไม่ต้องการทราบ

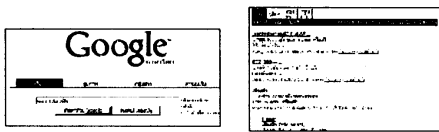
ขั้นตอนที่ 3 หาคำเหมือนหรือคำใกล้เคียงกับคำสำคัญ ต้องนึกถึงคำที่เป็นทางเลือกอื่น ๆ นอกจากคำที่พบในขั้นตอนที่สอง

ขั้นตอนที่ 4 การใช้วลีเพื่อจำกัดการค้นหา โดยใช้เครื่องหมายอัฒภาค ("..... ") คลุมวลีหรือกลุ่มคำที่ต้องการค้นหา เพื่อให้ได้ผลลัพธ์น้อยลงถือว่าเป็นการเพิ่มความแม่นยำในการค้นหาข้อมูล

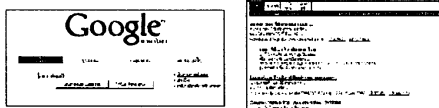
เมื่อได้ทบทวนเทคนิคในการค้นหาข้อมูลทั้ง 4 ขั้นตอนดังกล่าวแล้วต่อไปจะขอกล่าวถึงขั้นตอนที่จำเป็นอีก 5 ขั้นตอนพร้อมทั้งตัวอย่างประกอบจากการค้นหาโดยใช้เสิร์ชเอนจินของ www.google.com ดังนี้

* อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ขั้นตอนที่ 5 การใช้เครื่องหมายแสดงความจำเป็นและต้องห้าม (Required and Prohibited Operator) เครื่องหมายแสดงความจำเป็น คือ เครื่องหมายบวก (+) ใช้เพื่อบ่งชี้ว่าต้องการให้มีการแสดงผลการค้นหาที่มีคำหรือกลุ่มคำนั้นอยู่ และเครื่องหมายต้องห้าม คือ เครื่องหมายลบ (-) ใช้เพื่อบ่งชี้ว่าไม่ต้องการให้มีการแสดงผลการค้นหาที่มีคำหรือกลุ่มคำนั้นอยู่ การใส่เครื่องหมาย + และ - นี้จะมีผลต่ออย่างมากหากคำสำคัญมีจำนวนมากกว่า 1 คำ โดยจะต้องเว้นวรรคหน้าเครื่องหมายบวกและลบ และไม่เว้นวรรคหลังเครื่องหมายบวกกับลบ ตัวอย่างเช่น ดอก +เฟื่องฟ้า ได้ผลลัพธ์ในการค้นหาที่มีคำว่า "ดอก" และคำว่า "เฟื่องฟ้า" คำใดคำหนึ่ง หรือทั้งสองคำได้ทั้งสิ้น 115 เว็บไซต์ ดังนี้

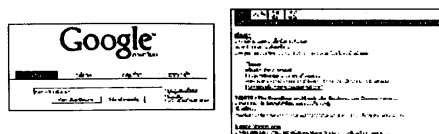

และผลการค้นหาข้อมูลของคำว่า ดอก -เฟื่องฟ้า ได้ผลลัพธ์ในการค้นหาที่มีคำว่า "ดอก" และไม่มีคำว่า "เฟื่องฟ้า" ทั้งหมด 9,190 เว็บไซต์ ดังนี้

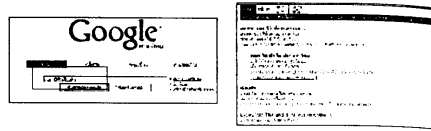

ขั้นตอนที่ 6 การใช้เครื่องหมายทางตรรกะ (Boolean Logic) ซึ่งจะต้องใส่ด้วยตัวอักษรพิมพ์ใหญ่เท่านั้น ประกอบด้วยเครื่องหมายต่าง ๆ ดังนี้

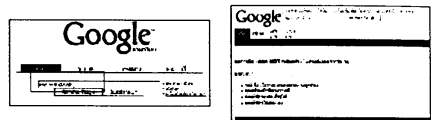
- AND ให้มีคำหรือกลุ่มคำทั้งก่อนและหลัง AND ปรากฏในผลลัพธ์ ใช้เชื่อมคำสองคำเมื่อต้องการเอกสารที่มีคำทั้งสองอยู่ด้วยกันโดยไม่จำเป็นต้องเขียนติดกัน เช่น ดอก AND เฟื่องฟ้า ได้ผลลัพธ์ในการค้นหาที่มีคำว่า "ดอก" และมีคำว่า "เฟื่องฟ้า" ทั้งสองคำทั้งสิ้น 115 เว็บไซต์ ดังนี้

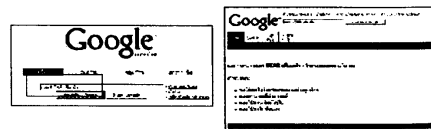
- OR ต้องการให้มีคำใดคำหนึ่งที่ระบุก่อนหรือหลัง OR ปรากฏในผลลัพธ์ เช่นดอก OR เฟื่องฟ้า ได้ผลลัพธ์ในการค้นหาที่มีคำว่า "ดอก" หรือมีคำว่า "เฟื่องฟ้า" คำใดคำหนึ่งทั้งสิ้น 9,940เว็บไซต์ ดังนี้

- NOT หรือ AND NOT : ไม่ต้องการให้มีคำหรือกลุ่มคำหลัง NOT ปรากฏใน ผลลัพธ์ มักใช้ร่วมกับ AND เช่น ดอก NOT เฟื่องฟ้า ไม่ได้ผลลัพธ์ในการค้นหาที่มีคำว่า "ดอก" แต่ต้องไม่มีคำว่า "เฟื่องฟ้า" ทั้งนี้การไม่ได้ผลลัพธ์อาจเนื่องมาจากไม่สามารถใช้สัญลักษณ์นี้กับเว็บไซต์ของ google ได้

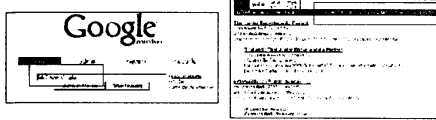
- NEAR : ต้องการให้มีคำหรือกลุ่มคำที่อยู่ระหว่าง NEAR ปรากฏในผลลัพธ์ โดยคำหรือกลุ่มคำนั้นจะต้องอยู่ด้วยกัน และอยู่ในตำแหน่งใกล้เคียงกันโดยไม่สนใจตำแหน่งก่อนหลังของคำที่ใส่ในช่องสำหรับกรอกคำค้นหา เช่น ดอก NEAR เฟื่องฟ้า ไม่ได้ผลลัพธ์ในการค้นหาที่มีคำว่า "ดอก" และอยู่ใกล้กับคำว่า "เฟื่องฟ้า" ทั้งนี้การไม่ได้ผลลัพธ์อาจเนื่องมาจากไม่สามารถใช้สัญลักษณ์นี้กับเว็บไซต์ของ google ได้

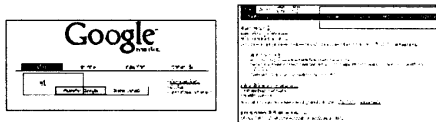
- ADJ = ADJACENT : ใช้หลักการคล้ายกับ NEAR แต่ลำดับก่อนหลังของคำต้องเป็นไปตามที่ใส่ใน SEARCH BOX

ขั้นตอนที่ 7 การใช้วงเล็บเพื่อเจาะการค้นหา ใช้ในลักษณะเดียวกับการแก้ไขทางคณิตศาสตร์ใส่วงเล็บเพื่อให้ได้ผลของการค้นหาตามที่เราต้องการจริงๆ ซึ่งสามารถใส่วงเล็บได้หลาย วงเล็บในการค้นหาข้อมูลแต่ละครั้งโดยการค้นหาคำจะให้ความสำคัญกับวงเล็บขั้นในสุดก่อน เช่น (สัตว์

+อาหาร) -สุนัข ได้ผลลัพธ์ในการค้นหาที่มีคำว่า "สัตว์" และ "อาหาร" คำใดคำหนึ่งหรือทั้งสองคำ แต่ต้องไม่มีคำว่า "สุนัข" ทั้งสิ้น 2,090 เว็บไซต์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 8 การใช้เครื่องหมาย Wildcard หรือ เครื่องหมาย * จะใช้แทนตัวอักษรใด ๆ ใช้เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อมูลที่ต้องการค้นหา นั้นถูกเขียนในรูปแบบอื่นหรือไม่ เพื่อให้ครอบคลุมคำที่มีรูปแบบไวยากรณ์ต่างกัน และการผันรูปคำ ตามหลักไวยากรณ์ในภาษาอังกฤษ ทำให้ได้ผลการค้นหาที่หลากหลาย เช่น สุ* ได้ผลลัพธ์ในการค้นหาที่มีคำขึ้นต้นด้วย "สุ" ทั้งสิ้น 5,870 เว็บไซต์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 9 การใช้เทคนิค Field Search เป็นสัญลักษณ์ ที่ทำหน้าที่แทนความหมายเฉพาะ หนึ่งการใช้เทคนิค Field Search นี้ใช้ได้ดีกับเว็บไซต์บางเว็บเท่านั้น และบางเว็บไซต์ก็ใช้ได้เพียงบางคำสั่งเท่านั้น โดยมีรูปแบบที่ใช้กันทั่วไป ดังนี้

- uri: สำหรับค้นหาคำที่ปรากฏใน uri เช่น uri:it
- host: สำหรับหาเว็บไซต์ที่จัดทำโดย host นั้น เช่น host:th
- domain: สำหรับค้นหาประเภทขององค์กรและ ประเทศที่ต้องการค้น เช่น domain:uk
- image: สำหรับค้นหาไฟล์รูปภาพ เช่น image:cat.bmp
- text: สำหรับค้นหาคำที่ปรากฏในเนื้อหา เช่น text:information
- title: สำหรับค้นหาคำที่ปรากฏในหัวข้อเรื่อง เช่น title:water
- subject: สำหรับค้นหาคำที่ปรากฏในชื่อเรื่อง เช่น subject:enviroment

- link: สำหรับค้นหาเพจที่เชื่อมโยงกับคำที่กำหนด เช่น link:enviroment
- summary: สำหรับค้นหาคำที่ปรากฏในการสรุป เช่น summary:enviroment

ตัวอย่างประกอบการใช้เทคนิค Field Search

คำค้น

title:water

เห็นแล้วใช่ไหมล่ะคะว่า การค้นหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต ไม่ใช่เรื่องยากเลย ต่อให้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะมีข้อมูล ลึกอีกกี่หน้าก็ตาม หากคุณรู้เทคนิคทั้งเก้าขั้นตอนนี้ละก็ รับรองว่าข้อมูลที่คุณต้องการไม่หลุดมือไปอย่างแน่นอน ก่อนจบ ผู้เขียนคงต้องขออภัยประเด็นเรื่องของการใช้ เครื่องหมายต่างๆ ในการค้นหาข้อมูลว่าจะใช้ได้กับเว็บไซต์ ที่ให้บริการค้นหาข้อมูลที่เป็นที่นิยมจะมีเว็บไซต์ส่วนน้อยที่ไม่ สามารถใช้เครื่องหมายต่างๆ หรืออาจใช้ได้บางเฉพาะ เครื่องหมายเท่านั้นฉบับนี้คงต้องพอดังก่อนนะค่ะ อย่างไรก็ตาม อย่ายลิมไปลองฝึกดู ฝึกบ่อย ๆ จะทำให้คุณรู้ว่าการ กำหนดคำค้นและการค้นหาข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็น เรื่องที่ง่ายมาก ฉบับหน้าผู้เขียนจะมาเล่าเรื่องเครื่องมือ สืบค้นข้อมูลที่เรียกว่า Search Engine ให้อ่านตอนนะค่ะ

เอกสารอ้างอิง

- กิติ แสงจันทร์และชนิษฐา ธนาอนุวงศ์. 2543. เจาะถิ่น อินเทอร์เน็ต. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธรรมสาร.
- "การสืบค้นข้อมูลด้วย Search Engine." เข้าใจได้จาก <http://network.rimc.ac.th/Doc/SearchEngine/SearchEngine.html>
- "Enter โดยไม่พลาดกับ Search Engine ตัวฉกาจ." เข้าใจได้จาก <http://industrial.se.ed.com/itr88.121.asp>
- "การสืบค้นข้อมูล Information Retrieving." เข้าใจได้จาก http://I-learn.hypermart.net/info_retriev.html